

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Prediker 7, 8 - 10
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Lied 293 : 1, 2 en 4 (overgave aan de HERE)**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm 19 : 3 en 4 (Gods wet is vol wijsheid)**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Prediker 7 : 1 - 14**
8. **Zingen : Psalm 119 : 28 en 47 (Gods wijsheid leren kennen)**
9. **Tekst : Prediker 7 : 8 - 10**
10. **Prediking**
11. **Zingen : Lied 473 : 1, 2 en 5 (bede tot God om ons leven aan Hem te wijden)**
12. **Dankzegging en voorbede**
13. **Inzameling van de offergaven**
14. **Slotzang : Psalm 86 : 4 en 5 (bede om naar Gods wil te mogen handelen)**
15. **Zegen**

Middagdienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Lied 293 : 1, 2 en 4 (overgave aan de HERE)**
- 4. Gebed om zegen over de eredienst**
- 5. Schriftlezing : Prediker 7 : 1 - 14**
- 6. Zingen : Psalm 119 : 28 en 47 (Gods wijsheid leren kennen)**
- 7. Tekst : Prediker 7 : 8 - 10**
- 8. Prediking**
- 9. 9 Zingen : Lied 473 : 1, 2 en 5 (bede tot God om ons leven aan Hem te wijden)**
- 10. Geloofsbelijdenis door het zingen van Gezang 179b**
- 11. Dankzegging en voorbede**
- 12. Inzameling van de offergaven**
- 13. Slotzang : Psalm 86 : 4 en 5 (bede om naar Gods wil te mogen handelen)**
- 14. Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

We zijn een nieuw jaar begonnen. En onze tekst van vanmorgen zegt dat de voltooiing van de dingen beter is dan ze beginnen. Je zou denken dat de tekst van vanmorgen dan ook meer geschikt is voor een preek aan het einde van het jaar. En dat was ook eerst het idee. Maar al mediterend over de tekst, ben ik tot de conclusie gekomen dat deze tekst toch beter bij de start van een nieuw jaar past. Want juist aan het begin van een nieuw jaar zijn de aansporingen en opmerkingen van onze tekst zo waardevol. Onze tekstverzen willen ons namelijk op de goede manier in de tijd zetten. **[Goed begin]**

De tekst van vanmorgen zit vol met herkenbare ervaringen. We zien de dingen die hier genoemd worden om ons heen. We herkennen sommige dingen ongetwijfeld ook bij onszelf. We zien mensen die met van alles beginnen, maar niets afmaken. En ongetwijfeld kennen we dat ook bij onszelf. We zien mensen die ongeduldig zijn en fel op van alles en nog wat reageren. Ook dat herkennen we misschien wel bij onszelf. We horen mensen verzuchten dat de dingen vroeger beter waren dan nu. Misschien doen we dat zelf ook wel. En over al deze dingen heeft de Prediker wat te zeggen. Waarbij de Prediker vooral oog heeft voor het innerlijk van de mens. **[Oog voor onvrede]** Want hij heeft het over onvrede, gebrek aan geduld, hoogmoed, en ontevredenheid. Als je niet beter wist, dan zou je denken dat de Prediker in onze tijd leeft. Want is dit niet wat we veel tegenkomen in onze tijd?

De HERE houdt ons bij monde van de Prediker de spiegel voor en bepaalt ons bij de vraag hoe het met ons hart gesteld is. Wat leeft er bij ons? Doen we mee aan die korte lontjes, het ongeduld en het geklaag, beginnen wij ook aan honderd dingen en maken we niets af? De HERE doet dat niet in de eerste plaats om ons schuldgevoelens te geven. Al kan het wel zo zijn dat er schuldgevoelens bij ons opkomen tijdens deze preek. Maar waar het vooral om gaat is dat de HERE ons wil leren hoe we in een gebroken wereld toch enige vrede mag in ons hart ervaren. Ik heb de tekst van vanmorgen zo voor u samengevat:

[Thema & verdeling] **De HERE houdt ons voor het heden in geloofsvertrouwen te aanvaarden.**

Daarvoor is:

- 1. volharding,**

2. **bescheidenheid,**
3. **en realisme nodig.**

We zullen dus eerst zien dat er volharding nodig is om het heden in geloofsvertrouwen te aanvaarden. Het eerste dat de Prediker zegt in onze tekst is dat de voltooiing van de dingen beter is dan het begin. Een wijsheid die zelfs menig kind zal beamen. Want je kunt aan van alles en nog wat beginnen, maar als je niets afmaakt, mis je de bevrediging van je werk. Misschien liggen thuis allerlei half afgemaakte klussen op ons te wachten, broeders. Hoe voelen we ons daarbij? We zijn ergens aan begonnen in huis, hebben het nodige werk gedaan, zodat het werkt, maar we hebben het nooit netjes afgewerkt. Ergens zint het ons niet, maar toch komen we er niet toe om de klus echt af te maken. En daardoor missen we de voldoening. Ja, eigenlijk ergert het ons als we het zien. Misschien hebben we diverse opgestarte cursussen in de kast liggen of op de computer staan. Hoe voelt dat? **[Dingen niet afmaken]** Of hebben we talloze diëten gevolgd, maar zijn daarna weer even vrolijk gaan snoepen. Waarna de kilo's er zo weer aankwamen. Hoe voelt dat? Hoe vaak zijn we niet met iets begonnen, maar hebben het niet afgemaakt? Dat geeft geen goed gevoel. Je voelt je ergens een slappeling.

Er is een nieuw jaar begonnen. Voor menigeen is een nieuw jaar een reden om zich iets voor te nemen. Ik ga stoppen met roken. Ik ga meer bewegen. Ik ga stoppen met snoepen. Ik ga ... en vult u het zelf maar in. Maar de Prediker zegt dat beginnen niet het beste is. Het is wel goed. Daar niet van. Maar beginnen is vaak niet zo moeilijk hè? Vaak lukt ons dat wel. Behalve wanneer het iets is waar we tegenop zien. Maar als dat niet het geval is beginnen we graag. Omdat we in gedachten ons al verheugen op het resultaat en de voldoening die het zal geven als we dit of dat doen. Hoe goed we eruit zouden zien als we een paar kilo's kwijt zouden zijn. Hoe goed we ons zouden voelen als we meer zouden bewegen. Noem maar wat op. Maar toch geven we vaak op. En waarom? Omdat het zwaarder is dan we van tevoren hadden gedacht en het voorlopige resultaat toch niet zo goed is als we ons hadden voorgesteld.

Maar de Prediker leert ons dat je dan toch moet volhouden. **[Volharding nodig]** Dat geldt niet alleen voor dingen waar we in het begin wel zin in hadden. Maar dat geldt ook als we ergens tegenop zien. Want juist dan is de voltooiing nog beter. Wie iedere keer opgeeft zal nooit de voldoening kennen het eindresultaat te zien. Die zal niet de voldoening kennen om dingen die nog gedaan moesten worden te kunnen doorstrepen? Terwijl

het zo fijn is als je hebt doorgezet en de klus helemaal af hebt. Maar wie niet doorzet zal de lijst alleen maar langer zien worden. Dan zuigt je energie weg. En je krijgt een hekel aan jezelf omdat je alles laat opstapelen. Op den duur kun je ook het gevoel krijgen dat je niets kunt. **[Negatief zelfbeeld]** Dan krijg je steeds minder zin om de dag te beginnen. En waarom maken dingen vaak niet af? Waarom zette we niet door? De Prediker wijst op onze rusteloosheid. Rusteloos zijn we van nature bijna allemaal. We kennen allemaal de impuls om als het tegen zit of iets saai is, iets anders te gaan doen. We willen weg bij dat vervelende gevoel. Maar wie kan die rusteloosheid van zijn geest. Dat is heel moeilijk. Vroeger was dat al moeilijk. Maar vandaag de dag helemaal. Want als je even geen zin hebt, dan zijn er zoveel dingen beschikbaar om je zinnen te verzetten: de televisie, het internet, je mobiel. Altijd is er wel een mogelijkheid om snel met iets anders bezig te gaan en zo verstrooiing te zoeken. Maar we hebben allemaal de ervaring dat als we zo bezig zijn er nauwelijks iets fatsoenlijks uit onze handen komt. We zijn de hele tijd bezig, maar doen niets. We zijn rusteloos. **[Geen afleiding]**

Maar de Prediker zegt dat rusteloosheid in het hart van de dwazen heerst. Dat is nogal wat om te zeggen. Maar dat is wel wat de HERE tegen ons zegt. En waarom zegt Hij dat? Omdat het waar is. Wat schieten we op met het zoeken van afleiding? Het levert vaak alleen maar ellende op. Ons werk komt niet af en we hebben geen voldoening. We voelen ons alleen maar vervelend aan het einde van de dag.

En dat roept de vraag op waarom we eigenlijk zo rusteloos zijn? En nu komen we dicht bij het werkelijke probleem. We zijn zo rusteloos omdat we niet gelukkig zijn in het hier en nu. We willen we dat ons leven anders is dan het is. Diep in ons hart willen we het leven niet dat onze hemelse Vader ons geeft. Dat in de eerste plaats.

[Punt 2] We zullen in de tweede plaats zien dat er bescheidenheid nodig is om het heden in geloofsvertrouwen te aanvaarden. U vraagt zich misschien af hoe ik op dat woord bescheidenheid kom. Want iets dergelijks wordt in de tekst helemaal niet genoemd. En dan hebt u gelijk. In ieder geval in ons Nederlandse tekst niet. Maar feitelijk staat het er wel. In vers 8b. Letterlijk staat daar namelijk: beter lankmoedigheid (geduld) dan hoogmoed. Dat lijkt een vreemde tegenstelling. Beter geduld dan hoogmoed. Maar als we om ons heen kijken zien we deze tegenstelling. Je hoeft maar een tijdje in een speelgoed winkel rond te lopen en je ziet precies wat de Prediker bedoelt. Een kind loopt met zijn moeder in de winkel en ziet iets dat het graag wil hebben. Moeder zegt:

'Nee, dat krijg je nu niet. Misschien als je jarig bent.' Maar daar neemt het kind geen genoegen mee. Het stampet met zijn voet en zegt dat hij het nu wil hebben. En als moeder dan nog 'nee' zegt, begint het kind ook nog eens een keel op te zetten. En voor je het weet krijgt de moeder scheldwoorden naar haar hoofd geslingerd. En je vraagt je af waar het kind het recht vandaan haalt om zo tegen zijn moeder tekeer te gaan. Het kind kent zijn plek niet. Het is hoogmoedig. **[Hoogmoed & geduld]** Als het kind zijn plek zou kennen zou het het 'nee' van zijn moeder aanvaarden en geduldig wachten tot het jarig is.

En laat nu niemand denken dat alleen kinderen hier last van hebben. Waarom hebben zoveel mensen een consumptief krediet of een persoonlijke lening? Daar kunnen natuurlijk allerlei goede redenen voor zijn, maar het kan ook gemakkelijk voortkomen uit gebrek aan geduld. Ik wil niet sparen. Ik wil het nu hebben. Ouders zouden hun opgroeiende kinderen een dienst bewijzen door ze geen geld te lenen. Want daardoor raken ze eraan gewend dat ze altijd gelijk hun behoeften kunnen bevredigen. Dat is niet goed voor een mens. Dat maakt een mens hoogmoedig. Jongeren groeien daardoor op met het gevoel dat ze recht hebben op merkkleding, op een televisie op hun kamer, een computer, enz., enz. En dat maakt lelijke en ontevreden mensen van die kinderen. **[Geen directe behoeftebevrediging]** Een kind moet leren sparen. Een kind moet leren dat je eerst ergens moeite voor moet doen, voordat je het kunt hebben. Dat geeft veel meer voldoening. Want dan bestaat de voldoening niet alleen uit het nieuwe speeltje, maar ook uit de moeite die je ervoor gedaan hebt. Dan leer je de waarde van dingen inzien. Dan leer je dingen waarderen. En dan leer je ook genieten van wat je hebt. In plaats van rusteloos te zoeken naar het volgende dat je wilt hebben.

Maar wat nog belangrijker is. Er zit ook een zekere opstand tegenover de HERE in dit gedrag. Zijn wij tevreden met het leven dat de HERE ons toedeelt? **[Tevreden?]** En als we dat niet zijn, hoe komt dat dan? Hebben we recht op meer dan Hij ons geeft? En op grond waarvan dan? Als we ontevreden en mopperend rondlopen, kennen we onze plek tegenover God dan wel? Dat in de tweede plaats.

[Punt 3] **We zullen in de laatste plaats zien dat er realisme nodig is om het heden in geloofsvertrouwen te aanvaarden.** Je hoort mensen geregeld zeggen dat het vroeger beter was. De Prediker zegt dat het van weinig wijsheid getuigt als je dat zegt. In de eerste plaats omdat onze herinnering vaak nogal selectief is. We onthouden het goede en

vergeten het vervelende. Ja, vroeger was er meer eenheid in de Gereformeerde Kerken. Dat is waar. Maar ging dat vaak niet ten koste van heel wat broeders en zusters die daardoor maar niet over hun twijfels spraken? Die maar zwegen over hun worstelingen en zich tweederangs burgers voelden in de kerk. Was dat nu zo goed? Nu wordt er geklaagd over de jeugd die bezig is op Facebook en Hyves en altijd maar met hun mobiel in de weer zijn. En het gaat nergens over. Maar gingen de gesprekken van de jongelui die elke avond op de hoek van de straat hingen, wel ergens over? Of de eindeloze telefoongesprekken die meiden met elkaar voerden? Ja, bepaalde dingen waren vroeger beter, maar andere dingen waren vroeger minder. **[Beter?]** Maar wat schiet een mens op met dat verheerlijken van het verleden? Dat komt toch ook voort uit ongenoegen over het heden.

De HERE leert ons dus in onze tekst dat we het heden moeten aanvaarden als het heden voor ons vandaag. We kunnen daarvoor proberen weg te lopen in weemoed naar vroeger of door verstrooiing te zoeken, maar het heden verandert er niet van. En hoe harder we voor het heden weglopen, hoe ongelukkiger we van binnen worden. Weglopen heeft geen zin en weglopen is ook niet nodig. Dit heden waarin we leven krijgen we uit Gods Vaderhand toegedeeld. **[Heden uit Vaderhand]** Hij kent ons als geen ander. Onze haren heeft Hij zelfs geteld. Hij weet wat wij nodig hebben. En we kunnen dus iedere dag ontvangen als een dag van de HERE. Als dit het jaar van de HERE 2012 is, dan geldt dat ook voor iedere dag. En we moeten ons dus geen zorgen maken over de dag van morgen, maar bezig zijn met de dag van vandaag. Vandaag is er kwaad genoeg in ons leven om daar onze aandacht op te richten. Laten we onze kracht maar gebruiken om onze rusteloosheid te beheersen. Laten we onze kracht maar gebruiken om tijd te maken voor het lezen en overdenken van Gods Woord. Voor het gebed. Laten we met aandacht elke dag ons dagelijks werk doen. De taken die de HERE ons heeft opgedragen, opdat wij Hem daarmee eren en meebouwen aan zijn Koninkrijk. Thuis, in het maatschappelijk leven en in de kerk. Vandaag, dat is de dag die er werkelijk toe doet. Op een andere dag kunt u ook niet leven. U kunt niet terug naar vroeger. U kunt niet vooruitgrijpen op morgen. Het gaat om vandaag. Dat u vandaag trouw bent en u concentreert op wat de HERE u te doen geeft. Dan zult u veel mogen voltooien en veel taken mogen doorstrepen. Bidt de HERE elke dag opnieuw op Hij u de rust mag geven in uw geest om geduldig aan uw taken te werken. **[Tot zijn eer leven]** Dan zult u de HERE en uw naaste tot

een vreugde zijn en zult veel voldoening vinden in de taken die u door de genade van God hebt mogen voltooien. Dan zal het voor u een gezegend 2012 zijn. Een gezegend jaar van de HERE.

Amen